

Adroddiad i	Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru Cyfarfod Blynyddol	
Dyddiad	20 Gorffennaf 2026	
Swyddog Arweiniol	Gareth Owens, Swyddog Monitro; a PSTC Helen MacArthur, Swyddog Adran 151	
Swyddog Cyswllt	Gareth Owens, Swyddog Monitro	
Pwnc	Cynllun Cydnabyddiaeth Ariannol yr Aelodau	

PWRPAS YR ADRODDIAD

- 1 Rhoi gwybod i'r Aelodau am gyfraddau presennol y gydnabyddiaeth ariannol i aelodau, a chymeradwyo'n ffurfiol y rhestr o daliadau a wnaed yn ystod blwyddyn ariannol 2025/26.

CRYNODEB GWEITHREDOL

- 2 Caiff lwfansau cynghorwyr eu pennu ar lefel genedlaethol. Panel Annibynnol Cymru ar Gydabyddiaeth Ariannol arferai wneud y gwaith hwn. Bellach, caiff ei wneud gan Gomisiwn Democratiaeth a Ffiniau Cymru (y Comisiwn).
- 3 Mae [adroddiad blynyddol](#) y Comisiwn yn nodi newidiadau i gydnabyddiaeth ariannol aelodau ac mae'r adroddiad hwn yn cynnwys gwybodaeth am y newidiadau hynny sy'n effeithio ar aelodau Awdurdodau Tân ac Achub (ATA).

ARGYMHELLION

- 4 Gofynnir i'r Aelodau:
 - i) **Nodi penderfyniadau'r Comisiwn Democratiaeth a Ffiniau ynghylch lwfansau a thaliadau cydnabyddiaeth aelodau o 1 Ebrill 2026;**
 - ii) **Rhoi awdurdod dirprwyedig i'r Clerc ddiweddarau rhestr cydnabyddiaeth ariannol yr aelodau yng nghyfansoddiad yr Awdurdod a gwneud unrhyw newidiadau angenrheidiol i restr 2026/27 o bryd i'w gilydd yn ystod blwyddyn y cyngorau, er mwyn adlewyrchu unrhyw newidiadau yn aelodaeth Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (yr Awdurdod), neu o ganlyniad i unrhyw adroddiadau atodol a gyhoeddir gan Banel Annibynnol Cymru ar Gydabyddiaeth Ariannol; a**
 - iii) **Cymeradwyo'r rhestr o daliadau a wnaed yn ystod 2025/26 fel sy'n ofynnol gan y Comisiwn Democratiaeth a Ffiniau.**

ARSYLWADAU GAN Y PANEL GWEITHREDOL/PWYLLGOR ARCHWILIO

5 Nid yw'r adroddiad hwn wedi cael ei ystyried gan yr Aelodau o'r blaen.
CEFNDIR

6 Mae'r swyddogaethau a wnâi'r Panel ar Gynabyddiaeth Ariannol o ran pennu lwfansau ar gyfer cynghorwyr ac aelodau cyfetholedig bellach wedi'u trosglwyddo i'r Comisiwn Democratiaeth a Ffiniau. Mae'r Comisiwn, yn annibynnol, yn pennu lefel y taliadau a roddir i aelodau ac aelodau cyfetholedig awdurdodau lleol, awdurdodau parciau cenedlaethol ac Awdurdodau Tân ac Achub Cymru.

GWYBODAETH

7 Mae'r Comisiwn yn defnyddio enillion cyfartalog ledled Cymru fel sail i'w gyfrifiadau mewn perthynas â chynghorwyr etholedig ar brif gynghorau

"Mae'r Comisiwn wedi penderfynu, ar gyfer y flwyddyn ariannol rhwng 1 Ebrill 2026 a 31 Mawrth 2027, ei bod yn briodol cadw'r cysylltiad rhwng cyflog sylfaenol cynghorwyr a chyflogau cyfartalog eu hetholwyr. Bydd y cyflog sylfaenol yn cyd-fynd â thair rhan o bump o ASHE4 Cymru gyfan 2024, sef y ffigur diweddaraf sydd ar gael wrth ysgrifennu. Y cyflog sylfaenol fydd £21,044, cynnydd o 6.4% o gymharu â 2025–26."

8 Yna, bydd y Comisiwn yn cysylltu'r taliad ar gyfer aelodau'r ATA â'r taliad i'r prif gynghorwyr

"Yn unol â phenderfyniad y Panel i gynyddu cyflog sylfaenol aelodau etholedig prif gynghorau, bydd lefel cydnabyddiaeth ariannol aelodau cyffredin yn APCau a ATAcu hefyd yn cynyddu yn unol ag ASHE.

Bydd cydnabyddiaeth ariannol Cadeiryddion yn parhau'n gysylltiedig â chyflog uwch-aelod Band 3 prif gyngor. Felly, bydd eu helpen rôl yn cynyddu'n unol â hynny. Bydd cysylltiad Dirprwy gadeiryddion, cadeiryddion pwyllgorau ac uwch swyddi eraill a delir â Band 5 yn parhau. ..."

- 9 Ar gyfer Awdurdodau Tân ac Achub mae penderfyniadau'r Panel fel a ganlyn:

	Cyflog 2025/26 o 1 Ebrill 2025	Cyflog 2026/27 o 1 Ebrill	Cynnydd
Cyflog sylfaenol ar gyfer aelod cyffredin ATA	£2,788	£2,968	6.46%
Cyflog uwch ar gyfer Cadeirydd ATA	£12,674	£13,490	6.44%
Uwch gyflog i Ddirprwy Gadeirydd ATA a Chadeirydd y Pwyllgor Archwilio*	£6,743	£7,177	6.44%

- 10 Yn ychwanegol at yr uchod:
- mae'r Panel wedi penderfynu cynnwys darpariaeth i Awdurdodau Tân ac Achub wneud cais am uwch gyflogau penodol neu ychwanegol nad ydynt yn dod o fewn y fframwaith presennol ar gyfer cydnabyddiaeth ariannol;
 - ni chaiff aelodau dderbyn mwy nag un uwch gyflog ATA;
 - mae uwch gyflog ATA yn cynnwys cyflog sylfaenol ATA a rhaid iddo adlewyrchu cyfrifoldeb sylweddol a pharhaus; ac
 - ni all aelodau prif gyngor sy'n derbyn uwch gyflog band 1 neu fand 2 (swyddi â thâl ar y Cabinet/Gweithrediaeth) dderbyn cyflog gan unrhyw ATA y maent wedi eu henwebu iddo. Lle bo'r sefyllfa hon yn berthnasol, cyfrifoldeb yr aelod unigol yw cydymffurfio.
- 11 Cadeirydd yr Awdurdod yw Cadeirydd y Panel Gweithredol hefyd, a dim ond un cyflog y gall ei hawlio.

Aelodau Annibynnol

- 12 Mae adroddiad y Comisiwn yn nodi'r canlynol mewn perthynas ag Aelodau Annibynnol sy'n cael eu cyfethol i'r Pwyllgor Safonau

“12. Uwchraddiodd y PACGA gydnabyddiaeth ariannol aelodau cyfetholedig prif gynghorau, awdurdodau parciau cenedlaethol (APC) ac awdurdodau tân ac achub (ATA) ddiwethaf yn ei adroddiad blynyddol 2022 a chynhwysodd aelodau lleyg cyd-bwyllgorau corfforedig (CBC) yn ei adroddiad atodol 2024. Roedd y cyfraddau yn gysylltiedig â'r cyfraddau penodiadau cyhoeddus a dalwyd gan Llywodraeth Cymru, nad ydynt wedi cael eu huwchraddio ers rhai blynyddoedd.

13. Mae Llywodraeth Cymru wedi dechrau adolygiad o'r cyfraddau hyn a bydd y Comisiwn yn ystyried canlyniad yr adolygiad hwnnw cyn gwneud unrhyw benderfyniad mewn perthynas ag aelodau cyfetholedig ac aelodau lleyg awdurdodau perthnasol.”

- 13 Mae'r ffi ddyddiol yn cael ei chapio ar uchafswm o bedwar diwrnod llawn y flwyddyn ar y cyfraddau canlynol:

	Cyfradd ddyddiol 2025/26 o 1 Ebrill 2025	Cyfradd ddyddiol 2026/27 o 1 Ebrill 2026
Cadeirydd y Pwyllgor Safonau	Ffi ddyddiol o £268 (£134 am hanner diwrnod)	Ffi ddyddiol o £268 (£134 am hanner diwrnod)
Aelod Annibynnol	Ffi ddyddiol o £210 (£105 am hanner diwrnod)	Ffi ddyddiol o £210 (£105 am hanner diwrnod)

Lwfansau Teithio, Cynhaliaeth a Gofal

- 14 Ni fu unrhyw newidiadau i lwfansau teithio, cynhaliaeth a gofal, sy'n unol â chyfraddau Llywodraeth Cymru. Atgoffir yr Aelodau y cytunwyd yng nghyfarfod yr Awdurdod ym mis Mehefin 2018 y gellir hawlio cynhaliaeth pan fydd aelodau oddi cartref am bum awr neu fwy; mae hyn yn cyd-fynd â rheolau CThEF.

• Cynhaliaeth

£28 y dydd	Lwfans dydd ar gyfer prydau bwyd, gan gynnwys brecwast, lle nad yw wedi'i ddarparu yn y tâl dros nos. Rhaid bod i ffwrdd am bum awr neu fwy i wneud cais am gynhaliaeth.
------------	--

• Llety

£200 y noson	Llundain
£95 y noson	Mannau eraill
£30 y noson	Aros gyda ffrindiau a/neu deulu

- Mae'r gyfradd **fesul milltir** yn parhau i fod yn 55c y filltir.

- 15 Atgoffir yr Aelodau hefyd, er mwyn cefnogi aelodau presennol ac annog amrywiaeth, ac yn unol ag argymhellion y Comisiwn ar Gydabyddiaeth Ariannol, bod yr Awdurdod yn ad-dalu costau gofal ar gyfer dibynyddion os cyflwynir derbynebau fel a ganlyn:

- a. Ar gyfer gofal cofrestredig – costau gwirioneddol
- b. Ar gyfer gofal anghofrestredig - hyd at gyfradd uchaf sy'n cyfateb i'r Cyflog Byw Gwirioneddol.

- 16 Rhaid i'r Awdurdod hefyd gyhoeddi bob blwyddyn gyfanswm y taliadau a wneir i bob aelod.
- 17 Mae Atodiad 1 yr adroddiad hwn yn nodi cyfanswm y taliadau a wnaed yn ystod 2025/26.

GOBLYGIADAU

Amcanion Llesiant	Ystyrir nad yw'n berthnasol
Cyllideb ar gyfer 2025/26	Mae'r cynnydd hwn wedi'i gynnwys yn y gyllideb ar gyfer 2025/26.
Cyfreithiol	Mae Rhan 8 ac atodlenni 2 a 3 o Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 yn nodi'r trefniadau ar gyfer taliadau Aelodau o awdurdodau perthnasol a swyddogaethau a chyfrifoldebau Panel Annibynnol Cymru ar Gydabyddiaeth Ariannol. Yn unol â Rheoliadau a chanllawiau'r Panel a nodir yn Adroddiad Blynnyddol drafft y Panel ar gyfer 2017/18, rhaid i'r Awdurdod lunio a chynnal Rhestr flynyddol o Gydabyddiaeth Ariannol i Aelodau sy'n nodi manylion y taliadau penodol y mae'n bwriadu eu gwneud i Aelodau ac Aelodau Cyfetholedig yn unol â'r lefelau cydnabyddiaeth ariannol a lwfansau a bennir gan y Panel yn ei Adroddiadau Blynnyddol neu Atodol terfynol. Rhaid i unrhyw newidiadau i'r Rhestr a wneir yn ystod blwyddyn y cyngorau gael eu cyfleu i'r Panel cyn gynted ag y bo'n ymarferol ar ôl i'r newidiadau gael eu gwneud.
Staffio	Ystyrir nad yw'n berthnasol
Cydraddoldeb/Hawliau Dynol/ Y Gymraeg	Nid ystyrir bod unrhyw faterion y mae angen mynd i'r afael â hwy gan fod yr argymhellion yr un mor berthnasol i bob Aelod, beth bynnag fo'u nodweddion gwarchodedig o dan y Ddeddf Cydraddoldeb Sengl.
Risgiau	Ystyrir nad yw'n berthnasol